

Arealspotentialer för hävdade våtmarker i Sverige

Rapport från ett projekt inom WWFs utlysning Innovativ naturvård 2012

Jan Olof Helldin, Centrum för biologisk mångfald, SLU, Box 7007, 750 07 Uppsala

Örjan Berglund, Inst för mark och miljö, SLU, Box 7014, 750 07 Uppsala

Sven-Olov Borgegård, Ekologiplan i Västerås AB, Smältverksgatan 57, 72474 Västerås

CBM Centrum för
biologisk mångfald

Bakgrund

På några håll i landet har under de senaste åren maskinell slåtter testats i naturvårdsintressanta våtmarker (exempelvis vid Tysslingen i Närke och Asköviken i Västmanland), som en alternativ hävdform till det annars dominerande mulbetet. Förutom bibehållna eller förstärkta naturvärden ska det skördade gräset kunna användas som energiråvara, för biogasproduktion eller förbränning. Skörden blir också ett sätt att minska näringsämnensbelastningen på våtmarkerna.

Mängden betande djur i landskapet kan förväntas minska, och maskinell slåtter därför bli allt viktigare för att hålla värdefulla våtmarker i hävd. Samtidigt väntas den ökande efterfrågan på förnyelsebar energi öka trycket på biomassaproduktion i tidigare marginalmarker, och göra allt fler marker intressanta för produktion av gräs för biogas- eller värmeproduktion. I våtmarker konkurrerar eventuell bioenergiproduktion i mycket liten utsträckning med produktionen av mat.

Testverksamheten med maskinell våtmarksslåtter har givit lovande resultat för fr.a. våtmarksfåglar (Länsstyrelsen Örebro, opubl.), medan energiproduktionen behöver vidareutvecklas både metod- och produktmässigt (Borgegård 2011).

En kartering i fr.a. Mälardalen (Martins 2009) visar att det redan idag finns betydande arealer våtmark som skulle tas i bruk på detta sätt. Baserat på Våtmarksinventeringen och Jordbruksverkets databas TUVÅ bedöms sammanlagt omkring 10.000 ha våtmarker vara direkt intressanta för biogasproduktion bara i Mälardalslänen (AB, C, D, E, T, U).

Maskinell slåtter av våtmarker vid Tysslingen, Örebro. Foto J-O Helldin.

Tofsvipor över nyligen slagna våtmarker vid Tysslingen. Foto J-O Helldin.

De flesta våtmarker i jordbrukslandskapet har i långa tider brukats genom främst slätter (Gunnarsson & Löfroth 2009). Även rikare myrar i skogslandskapet har slagits. Många av de våtmarksarter vi idag strävar efter att bevara har gynnats av denna traditionella hävd (Flodin & Gunnarsson 2008, Gunnarsson & Löfroth 2009).

Under de senaste 150 åren har stora arealer våtmarker dikats ut och ställts om till odlingsmark. Uppgifter finns på att exempelvis 90% av våtmarkerna i Skåne och Mälardalen och 60-70% av våtmarkerna på Gotland försvunnit genom markavvattning (Löfroth 1991, Martinsson 1997; se också figur 3 nedan).

De våtmarker som dränerats och kommit under plogen har ofta givit mycket rika skördar initialt, men eftersom grundvattensänkningen gör att torvlagret börjar brytas ner har markytan kommit att sjunka successivt, och för att undvika översvämningar måste vattennivån sänkas alltmer. Det kommer alltså i förlängningen att bli omöjligt eller i alla fall oekonomiskt att fortsätta odla på dessa marker. Stora torvmarksarealer har också redan tagits ur produktion (Berglund m.fl. 2009).

Den storskaliga avvattningen i landskapet har varit negativ för den biologiska mångfalden, och för ekosystemtjänster som vattenrening och –reglering (Naturvårdsverket 2012). I miljömålet *Myllrande våtmarker* ingår därför att återskapa våtmarker i odlingslandskapet, och sedan år 2000 har ca 5.700 ha våtmark återskapats via jordbruksstöd. Den negativa trenden för våtmark i jordbrukslandskapet har därmed brutits. De återskapade arealerna är dock endast en bråkdel av de våtmarksarealer som försvunnit genom de stora utdikningarna, och för att nå gynnsam bevarandestatus för våtmarksbiotoper och –arter behövs ytterligare återskapande. Enligt preciseringen i miljömålet ska våtmark återskapas i synnerhet där exempelvis dränering har medfört förlust och fragmentering av tidigare våtmarker. Det är också logiskt att etablera våtmark på marker där nuvarande markanvändning kan ifrågasättas ur ett ekonomiskt och hållbarhetsperspektiv.

Följaktligen är en möjlighet att bruka jordbrukslandskapets torvmarker uthålligt att återställa dem till permanent våtmark med slätter enligt vad som beskrivits ovan. För att bedöma den potentiella naturvårdsnyttan av sådan återställning behöver man få en uppfattning om hur stora arealerna är och hur de fördelar sig geografiskt. En tidigare uppskattning antyder att det handlar om flera hundra tusen hektar, men någon egentlig kartering har inte gjorts. Att kunna visa på arealpotentialen bedömer vi som avgörande för att åstadkomma ökat samhällsintresse för frågan, och komma vidare med forskning kring såväl naturvärden, energiproduktion och ekonomi på dessa marker – en forskning som i sin tur behövs för att åstadkomma en mer storskalig omställning av marker i praktiken.

Rapportens syfte

Den här rapporten visar på arealpotentialen i landet för en omställning av dikade torvmarker (tidigare våtmarker) till våtmark som hävdas för att skapa naturvärden och samtidigt producera bioenergi baserat på permanent gräsvegetation. Karteringen baserar sig på existerande digitalt kartmaterial. Analysen summerar arealerna för regioner och för landet totalt, samt beskriver översiktligt lokaliseringen av markerna i förhållande till nu existerande hävdade våtmarker. Resultatet från karteringen kan användas för mer fördjupad analys och kunskapsuppbyggnad.

Marktyper

I undersökningen definierades tre huvudtyper av dränerade, tidigare våtmarker i jordbrukslandskapet baserat på dagens brukande:

1. Marker som varit odlade under en period men idag står obrukade, och oftast har begränsade naturvärden,
2. Marker som varit odlade under en period men nu har skogsplanterats, som har mycket små naturvärden samtidigt som den ekonomiska avkastningen är begränsad, eller
3. Marker som ännu odlas men där lönsamheten blir allt sämre (p.g.a. den ständigt pågående markytesänkningen) och annat markutnyttjande på sikt kommer att bli aktuellt.

Exempel på marktyp 1: marker som varit odlade under en period men idag står obrukade, och oftast har begränsade naturvärden

Exempel på marktyp 2: marker som varit odlade under en period men nu har skogsplanterats, som har mycket små naturvärden samtidigt som den ekonomiska avkastningen är begränsad

Exempel på marktyp 3: marker som ännu odlas men där lönsamheten blir allt sämre (p.g.a. den ständigt pågående markytesänknningen) och annat markutnyttjande på sikt kommer att bli aktuellt

Karteringsmetod

Två olika metoder användes för att beräkna arealspotentialen för hävdad våtmark.

Metod 1

Odlingsmark på torv karterades baserat på en kombination av Jordbruksverkets blockkarta och organogen jord (mest torv, men även gyttjor och bleke) i SGUs jordartsdatabas. I vissa områden där SGUs databas saknar information har gammastrålning från kalium-40 använts för att identifiera torvmark. På detta sätt fick vi fram vad som i fortsättningen betecknas som torvblock. Metoden är utvecklad inom ett tidigare forskningsprojekt och beskrivs i detalj av Berglund m.fl. (2009). Vidare användes Jordbruksverkets IAKS-databas över vilken gröda som odlas inom varje block. Aktuella grödor och koder redovisas i bilaga 1. Grödorna användes för att gruppera torvblocken i de tre marktyper som beskrivs ovan, enligt följande:

Marktyp 1: grödkod 60, 69, 82, 88-89

Marktyp 2: grödkod 65-68, 83-84

Marktyp 3: grödkod 1-51, 57-59, 62-64, 70-81, 85-87, 91-92

(Grödkoder som inte är relevanta för denna undersökning: 52-56, 61, 93-98.)

Metod 2

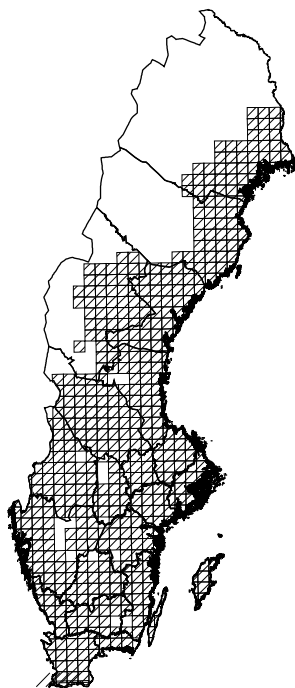
För att hitta ytterligare områden som kan ha varit odlade/dränerade torvjordar lite längre tillbaka i tiden har en annan metod använts. Torvlagret hämtas från SGUs jordartsdatabas. Därefter överlagras denna yta med de ytor från topografiska kartan som kategoriseras som "Åker" samt "Övrig öppen mark" och som i Lantmäteriverkets databas SMD (marktäckedata) har fått vegetationsklassningen Åkermark eller Betesmark. Med denna metod kunde inte de tre marktyperna enkelt skiljas ut, metoden användes därför fr.a. för att kartera åkermark (marktyp 3).

Karterat område

Även om undersökningen i princip omfattade hela landet uteslöts fjällen och delar av Norrlands inland (se figur 1). Det främsta skälet till detta var att här dels saknas digitala databaser för torvskikt och markutnyttjande, dels att det finns mycket få jordbruksblock i dessa regioner. Dessutom är våtmarkernas bevarandestatus i alpin region i stort sett god

(Sohlman 2007), och nyskapande av våtmark kan inte anses prioriterat (lokala undantag kan dock finnas).

Därutöver saknades även dataunderlag för några mindre områden i södra och mellersta Sverige. Andel av varje län som karterats med respektive metod anges i tabell 1-2.

Figur 1. Delar av landet som omfattats av karteringens metod 2.

Resultat

Karteringen visade på stora arealer av de markslag vi menar på sikt lämpar sig för omställning till hävdad våtmark – sammantaget för landet handlar det om närmare 200.000 ha. De länsvisa arealerna enligt metod 1 redovisas i tabell 1, och enligt metod 2 i tabell 2. Med metod 2 kunde inte de tre markslagen separeras på samma sätt som med metod 1, så metod 2 användes främst för karteringen av marktyp 3.

Marktyp 3: marker som ännu är i odling men där annat markutnyttjande på sikt blir aktuellt

Av de tre marktyperna som beskrivs ovan utgör marktyp 3 (marker som ännu är i odling) den klart största arealen. De bägge karteringsmetoderna gav här likartade resultat, 163.000 resp. 165.000 ha för landet som helhet. Även länsvis fanns god samstämmighet mellan de två metoderna; endast i några län pekade metod 2 på något tiotal procent större areal. (Ett undantag utgjorde dock Västra Götaland, där metod 1 gav ca 50% högre areal; orsaken till denna skillnad är inte utredd.)

De största arealerna av marktyp 3 finns i Skåne, Uppsala, Västra Götalands, Södermanlands, Örebro och Östergötlands län. Största koncentrationerna (areal av marktyp 3 per karterad yta) finns på Gotland samt i Mälardalslänen (Södermanland, Uppsala, Västmanland, Örebro, Stockholm).

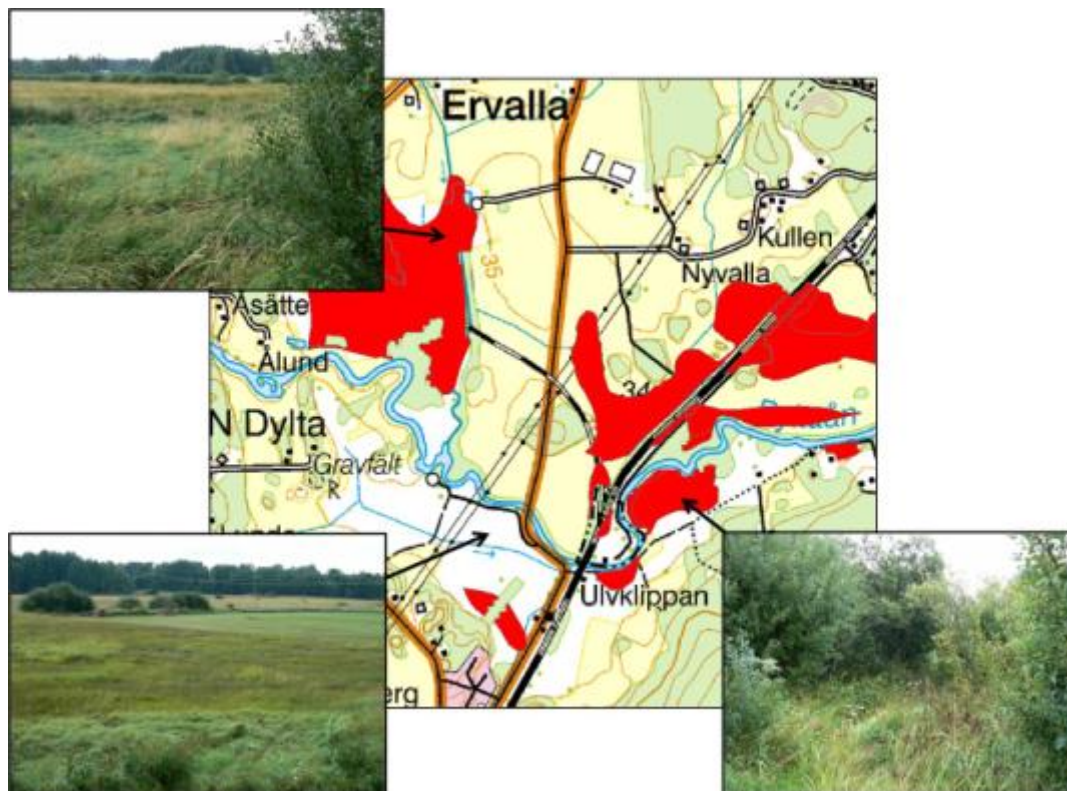
Marktyp 1: marker som varit odlade men idag står obrukade

Även av detta markslag finns betydande arealer; sammantaget för hela landet ca 19.000 ha enligt metod 1. Störst arealer återfinns i Västra Götaland, Uppsala, Södermanland, Västmanland, Stockholm, Örebro och Östergötland, största koncentrationerna i Västmanland, Södermanland, Uppsala och Stockholm (d.v.s. Mälardalslänen).

Denna marktyp kunde inte enkelt identifieras med metod 2. De obrukade områden i Örebro län som kunde fältkontrolleras visade sig vara huvudsakligen vegetationsklassade som betesmark (figur 2), men detta stickprov var för litet för att dra några slutsatser om hur betesmarksarealer kan tolkas.

Marktyp 2: marker som varit odlade men nu har skogsplanterats

Metod 1 pekar på att det endast finns mindre arealer av denna marktyp; ca 2.000 ha i hela landet, med större arealer främst i Skåne.

Figur 2. Exempel från fältkontroll vid Ervalla utanför Örebro: två obrukade marker på torv som klassats som betesmark i SMD (uppe till vänster samt nere till höger) samt en slagen mad som följdriktigt inte kommit med i karteringen. Foton J-O Helldin.

Tabell 1. Arealer av olika marktyper på torvjord, enligt karteringens metod 1.

Län	Marktyp 1 (ha)	Marktyp 2 (ha)	Marktyp 3 (ha)	Totalt	Andel av block karterad (%)
Blekinge	188	0	3350	3538	100
Dalarna	251	16	3046	3313	85
Gotland	455	8	11651	12113	100
Gävleborg	276	0	2724	3000	70
Halland	307	16	4142	4465	100
Jämtland	20	0	738	758	100
Jönköping	450	10	7492	7951	100
Kalmar	884	28	9878	10790	100
Kronoberg	398	11	5443	5852	100
Norrbottn	153	0	2442	2595	100
Skåne	984	588	15547	17119	100
Stockholm	1788	124	8431	10343	100
Södermanland	2131	307	11985	14424	100
Uppsala	2354	284	14130	16769	100
Värmland	165	5	1338	1508	100
Västerbotten	404	1	3312	3717	100
Västernorrland	40	0	448	488	100
Västmanland	2004	138	8292	10433	100
Västra Götaland	3648	72	23186	26907	100
Örebro	1234	288	12368	13889	100
Östergötland	1204	136	12829	14169	100
Summa	19 338	2 032	162 772	184 142	

Tabell 2. Arealer av åkermark och betesmark på torvjord, enligt karteringens metod 2.

Län	Åkermark =marktyp 3 (ha)	Betesmark (ha)	Andel av länet karterad (%)	Yta karterad (ha)	Andel marktyp 3 (% av karterad yta)
Blekinge	2487	1055	89	270 680	0,92
Dalarna	2311	1067	90	2 731 502	0,08
Gotland	10624	376	99	314 363	3,38
Gävleborg	2850	1555	94	1 846 024	0,15
Halland	4558	1688	100	571 454	0,80
Jämtland	666	1206	51	2 776 181	0,02
Jönköping	7676	5704	94	1 109 675	0,69
Kalmar	10284	5386	94	1 095 189	0,94
Kronoberg	3240	2309	93	876 266	0,37
Norrbottn	1961	3548	26	2 705 275	0,07
Skåne	16967	12291	100	1 134 367	1,50
Stockholm	11034	4586	100	716 478	1,54
Södermanland	15493	3812	100	705 445	2,20
Uppsala	17313	3772	100	862 864	2,01
Värmland	1400	980	95	2 072 742	0,07
Västerbotten	3462	4499	37	2 192 149	0,16
Västernorrland	608	854	100	2 307 583	0,03
Västmanland	10716	2099	100	568 342	1,89
Västra Götaland	14828	6932	89	2 578 010	0,58
Örebro	13382	1726	83	801 073	1,67
Östergötland	13568	5511	95	1 165 098	1,16
Summa	165427	70956			

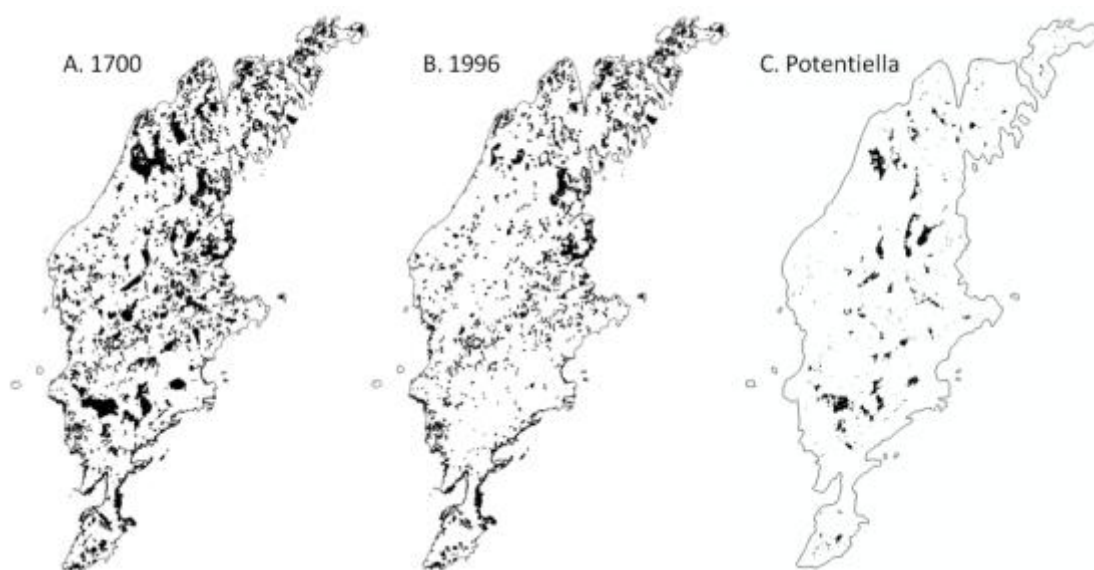
Diskussion

Karteringen visar att det finns naturgeografiska förutsättningar för restaurering och återetablering av våtmarker på torvjord som vida överstiger det mål på 12.000 ha som tidigare ingick i miljömålet *Myllrande våtmarker*. I de flesta län utgör de idag återskapade våtmarkerna bara någon eller några procent av potentialen.

De potentiella våtmarker vi har karterat finns helt naturligt mest i jordbruksbygderna, såsom Skåne, Gotland, Västra Götaland, Östergötland och Mälardalen. Detta illustreras bl.a. av kartorna i bilaga 1; se också exemplet Gotland i figur 3 nedan. Det är i jordbruksbygderna som de största våtmarksarealer försvunnit till följd av tidigare storskaliga utdikningar och sjösänkningar, och det är därmed där återskapande av våtmarker bör prioriteras.

Ekonomi på våtmarkshävd torde också ha de bästa förutsättningarna i jordbruksbygderna, på grund av närheten till befolkningscentra. Den biomassa som produceras på hävdade våtmarker kan, förutom att förädlas till biogas, också användas till djurfoder (häst eller nöt), jordförbättring (för trädgård eller jordbruk) eller förbränning för värme och elproduktion. Oavsett slutprodukt är avsättningen och därmed ekonomin beroende av närhet till konsumenterna.

Våtmarkernas storlek och koncentration i landskapet kan också påverka såväl ekonomi som ekologi. På några håll i landet finns stora sammanhängande eller angränsande områden med jordbruk på torvmark, se kartor i bilaga 1. Kartan antyder att särskilt Närkeslätten och Gotland sticker ut i detta perspektiv, men att ansamlingar finns på många håll i Göta- och Svealand. Såväl koncentrationen i landskapet som närheten till befolkningscentra skulle kunna beskrivas bättre med en mer detaljerad analys på materialet än vad som varit möjligt inom detta projekt.

Figur 3. Våtmarker på Gotland. A: våtmarkernas utbredning år 1700 (Moberg 1938 i Martinsson 1997), B: våtmarkernas utbredning 1996 (Martinsson 1997), C: potentiella våtmarker enligt karteringen i detta projekt.

Det kan vara av intresse att jämföra potentialerna för nya våtmarker med existerande våtmarker (tabell 3). Tillgängliga dataunderlag för länsvisa våtmarksarealer (kolumn 3 och 4 i tabell 3) har visserligen olika begränsningar, så det går utifrån dessa inte att säga exakt hur stora dagens våtmarksarealer är. Jämförelsen kan dock ändå peka ut storleksordningen. För ett antal län i Göta- och Svealand skulle en omställning av tidigare eller nuvarande odlade torvmarker till våtmark innebära att våtmarksarealen ökade med kring 50% eller mer. För de flesta län är dock den potentiella ökningen måttligare. I Norrlandslänen är den potentiella tillförseln av våtmark liten (detta gäller på länsnivå – självklart kan enstaka nya våtmarker spela stor roll för den biologiska mångfalden lokalt, eller vara av strategisk betydelse t.ex. för flyttande arter).

Tabell 3. Arealer potentiella våtmarker i jämförelse med existerande våtmarker.

Län	Potentiella våtmarker ¹ (ha)	Existerande våtmarker ² (ha)	Existerande våtmarker ³ (ha)	Nyanlagda våtmarker ⁴ (ha)
Blekinge	3538	8300	6223	119
Dalarna	3313	175000	416541	3
Gotland	12113	22300	7695	103
Gävleborg	3000	121000	183191	21
Halland	4465	51600	66566	453
Jämtland	758	352200	813013	
Jönköping	7951	99700	125724	113
Kalmar	10790	22900	41520	467
Kronoberg	5852	90200	111995	137
Norrbottnen	2595	1333900	1912906	
Skåne	17119	38300	42051	1653
Stockholm	10343	11100	16618	207
Södermanland	14424	18200	25355	406
Uppsala	16769	37900	33700	94
Värmland	1508	69500	167335	25
Västerbotten	3717	685400	947770	
Västernorrland	488	59000	213882	
Västmanland	10433	44000	49775	143
Västra Götaland	26907	112100	175572	627
Örebro	13889	41100	76980	357
Östergötland	14169	20200	44435	710
Summa	184 142	3413900	5478787	5638

¹ Totalt, enligt karteringens metod 1.

² Enligt Våtmarksinventeringen (Gunnarsson & Löfroth 2009). Notera att här ingår alla slags våtmarker, dock med minsta storlek 10 ha (södra Sverige) eller 50 ha (norra Sverige).

³ Sumpmarker enligt topografiska kartan (Olsson 2002).

⁴ Nyanlagda under åren 2000-2011, enligt Miljömålsportalen <http://www.miljomal.se/Miljomalen/Alla-indikatorer/Indikator sida/Dataunderlag-for-indikator/?iid=8&pl=1&t=Land&l=SE>

Erfarenheter visar att en mer eller mindre naturlig våtmarksvegetation etablerar sig relativt snabbt efter en vattenståndshöjning. Det skulle därmed inte innebära några större svårigheter att återställa tidigare avvattnade områden till biologiskt värdefull våtmark. Förutom värdet för bevarande av biologisk mångfald kan återskapade våtmarker också bidra med ekosystemtjänster såsom rening av vatten från näringsämnen, tungmetaller och partiklar, reglering av vattenflöden, samt förutsättningar för rekreation och friluftsliv (inklusive jakt). Hävdade våtmarker är också av betydelse för landskapsbild och kulturmiljövård.

Avskiljningen av näringsämnen från anlagda våtmarker uppskattas till 34 kg kväve och 2,9 kg fosfor per ha och år (Brandt m.fl. 2009). Enbart beräknat på marktyp 3 i vår studie (nuvarande åkermark) skulle återskapade våtmarker skilja av 5.580 ton kväve och 480 ton fosfor per år. Om våtmarksgräset används för att tillverka biogas bildas rötresten som kan ersätta handelsgödsel – på det sättet kan stora delar av näringsämnena återcirkuleras in i jordbruket.

Energipotentialet på dessa marker kan beräknas i mycket grova drag. Energivärdet hos våtmarksgräs är ännu inte väl studerat, och beror på bl.a. skördetidpunkt, rötningsprocess, växtslagssammansättning och primärproduktion. Martins (2009) uppskattade energivärdet till 1,2-2,2 MWh/ha. Om man utgår från denna angivelse skulle de potentiella våtmarker vi karterat ge bruttoenergi på omkring 220-405 GWh för hela landet. Bara räknat på de 19.000 ha som idag är obrukade blir det en bruttoenergipotential på ca 23-43 GWh. Dessa siffror kan jämföras med dagens produktion av biobränslen på 1.500 GWh från jordbruket, och det politiska målet att produktionen av biobränslen ska öka med 6.000–8.000 GWh till år 2020 (Energimyndigheten 2010). Våtmarksgräsets tillskott kan tyckas marginellt i sammanhanget, men man ska då komma ihåg att konkurrensen med matproduktion är mycket liten på dessa marker.

Karteringen i denna studie är en skrivbordsprodukt, så tillvida att den bortser från lokala förhållanden som markägareintressen, ekonomi, eventuella vattendomar etc. Vi hoppas att studien kan bidra till att lyfta våtmarksslåtter som en möjlighet för den markägare som vill bruka sina marker uthålligt och multifunktionellt. Vi vill gärna peka ut behovet av studier för att visa på ekonomin i en mer storskalig våtmarksrestaurering. Sådana studier bör omfatta både värdet i de säljbara produkter våtmarken levererar, och de samhällsvärden som kan komma markägaren till del genom miljöersättningsystem.

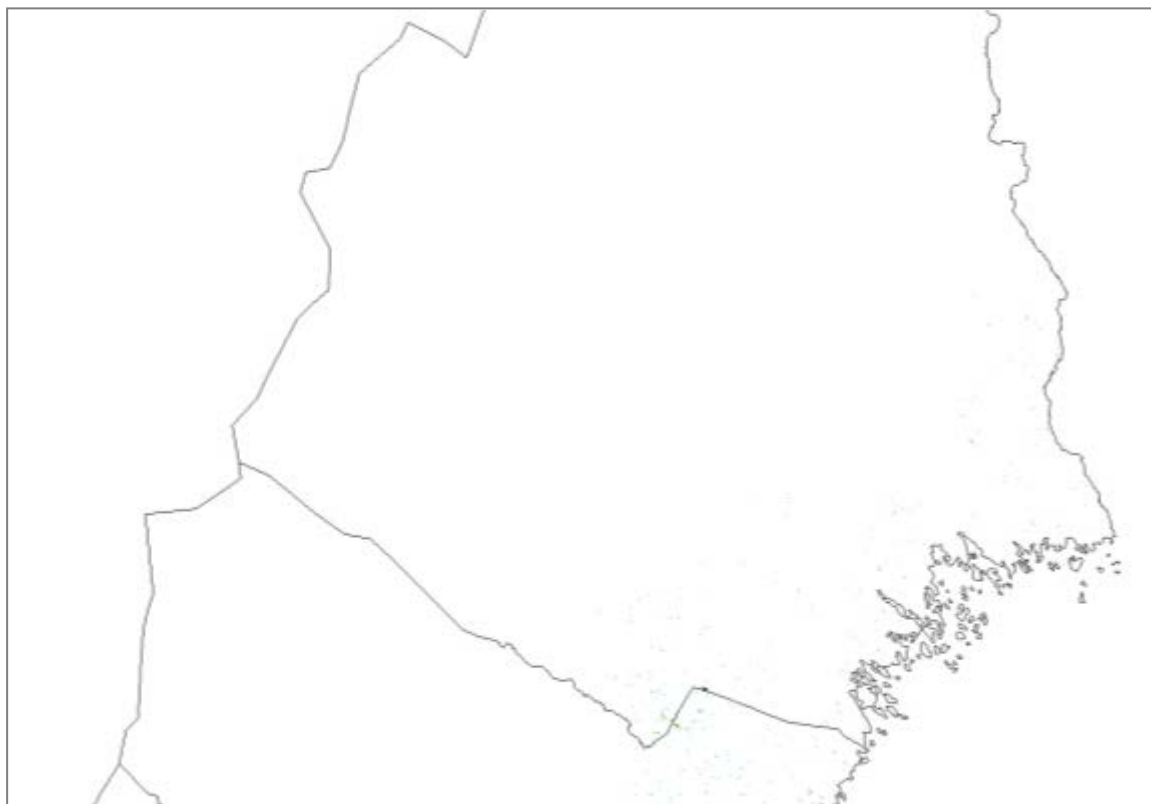
Referenser

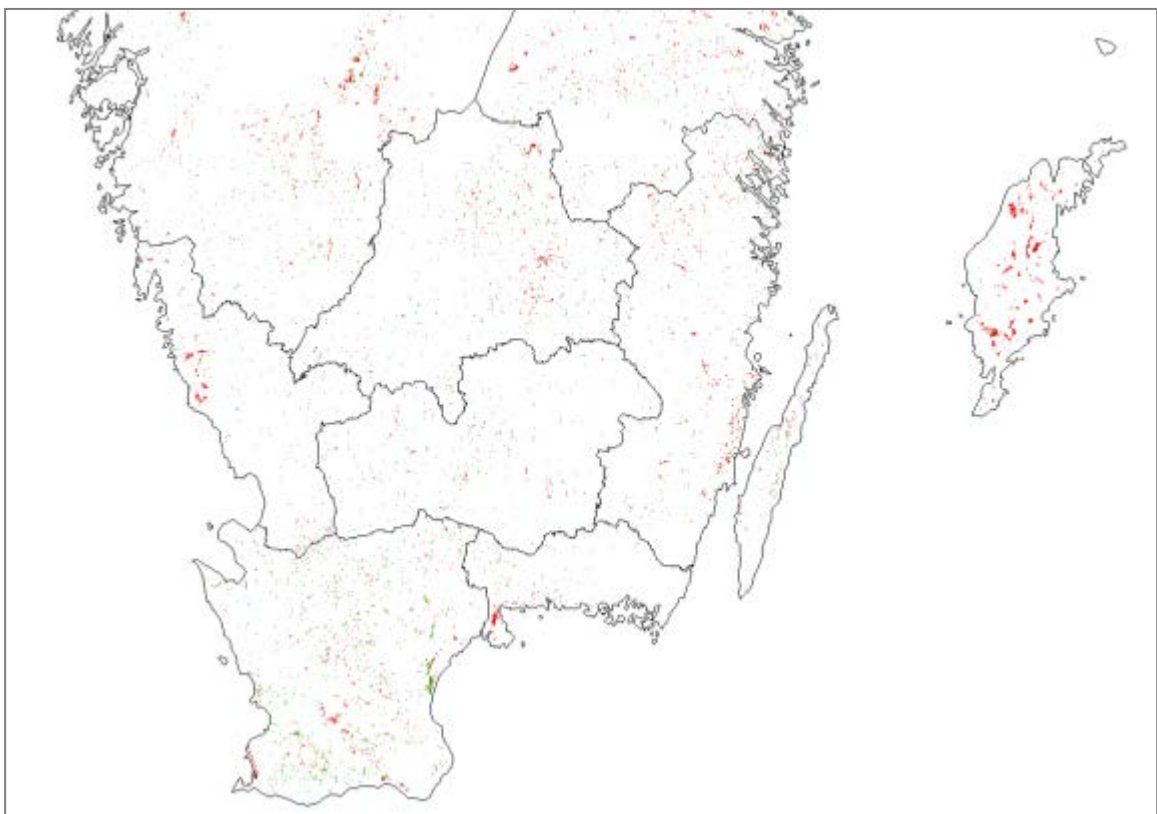
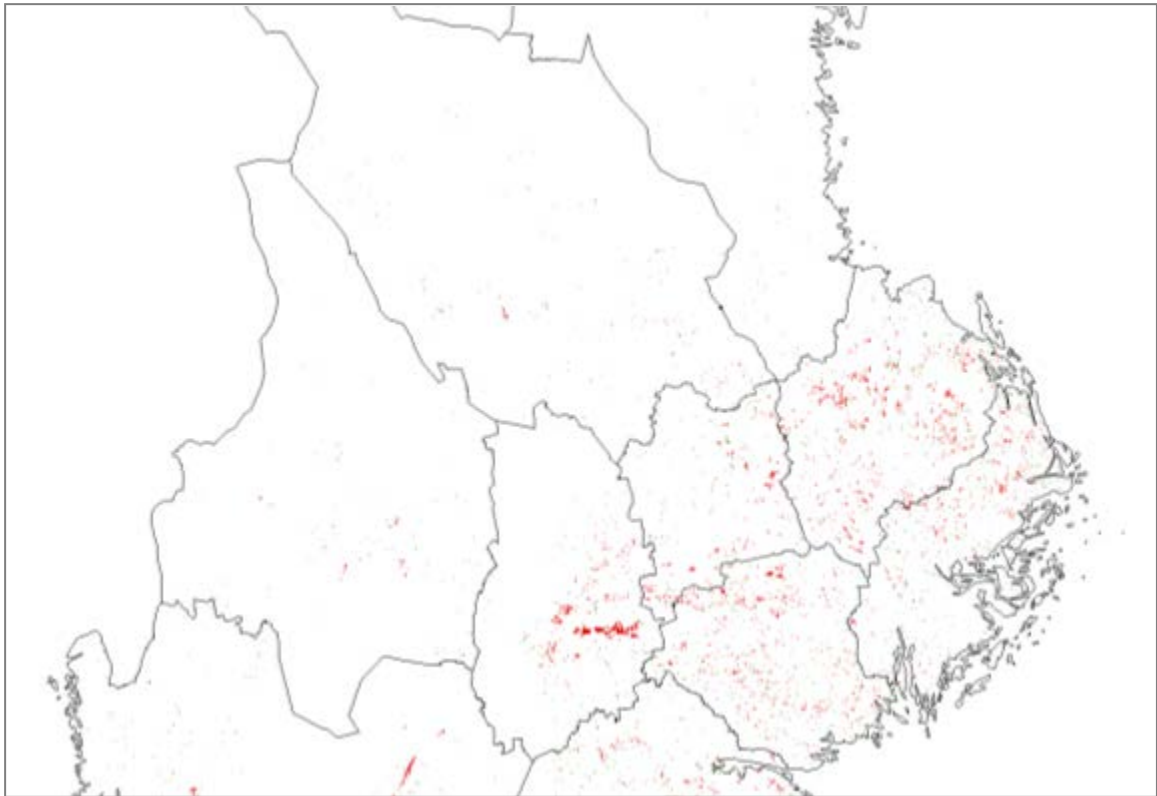
- Berglund Ö., Berglund K. & Sohlenius G. 2009. Organogen jordbruksmark i Sverige 1999-2008. Rapport 12, Institutionen för markvetenskap, SLU, Uppsala.
- Borgegård S.-O. 2011. Wetland vegetation as a potential for bioenergy production. Ekologiplan i Västerås AB.
- Brandt M., Arheimer B., Gustavsson H., Pers C., Rosberg J., Sundström M., Thorén A.-K., 2009. Uppföljning av effekten av anlagda våtmarker i jordbrukslandskapet på belastning av kväve och fosfor. Naturvårdsverkets rapport 6309.

- Energimyndigheten 2010. Fokus III – Bränslebaserade energisystem. Temarapport ER 2010:05.
- Flodin L-Å. & Gunnarsson U. 2008. Vegetationsförändringar på mossar och kärr – resultat från miljöövervakning i Halland. Svensk Botanisk Tidskrift 102: 177–188.
- Gunnarsson U. & Löfroth M. 2009. Våtmarksinventeringen – resultat från 25 års inventeringar Nationell slutrapport för våtmarksinventeringen (VMI) i Sverige. Naturvårdsverkets rapport 5925.
- Löfroth M. 1991. Våtmarkerna och deras betydelse. Naturvårdsverkets rapport 3824.
- Martins M. 2009. Biogaspotential hos våtmarksgräs. Examensarbete Inst. för Mikrobiologi, SLU, Uppsala.
- Martinsson M. 1997. Våtmarker på Gotland, del 1. Länsstyrelsen i Gotlands län, Livsmiljöenheten, rapport nr 8/97.
- Moberg I. 1938. Gotland um das Jahr 1700. Ein kulturgeographische Kartenanalys. Geografiska annaler 20.
- Naturvårdsverket 2012. Steg på vägen – Fördjupad utvärdering av miljömålen 2012. Naturvårdsverkets rapport 6500.
- Olsson B. 2002. Beräkning av sankmarksareal från topografiska kartan per län och biogeografisk region. Metria Miljöanalys.
- Sohlman A. 2007. Arter och naturtyper i habitatdirektivet – tillståndet i Sverige 2007. Artdatabanken, SLU, Uppsala.

Bilaga 1

Åkermark och betesmark på torv enligt karteringens metod 2. Röda ytor = åkermark på torv, gröna ytor = betesmark på torv.

Bilaga 2

Grödor och grödkoder i Jordbruksverkets databas IAKS

Kod	Gröda
1	Korn (höst)
2	Korn (vår)
3	Havre
4	Vete (höst)
5	Vete (vår)
7	Rågvete
8	Råg
9	Majs
10	Bovete
11	Spannmålsförsök
12	Blandsäd (stråsädesblandningar)
13	Blandsäd (baljväxt/stråsädblandning)
14	Kanariefrö
15	Hirs
16	Stråsäd till grönfoder/ensilage
17	Fågelåker
20	Raps (höst)
21	Raps (vår)
22	Rybs (höst)
23	Rybs (vår)
24	Solros
25	Oljeväxtförsök
26	Högerukaraps
27	Vitsenap
28	Oljerättika
30	Ärter (ej konservärter)
31	Konservärter
32	Åkerbönor
33	Sötlupiner
34	Proteingrödsstöd blandningar (baljväxter/stråsäd)
35	Bruna bönor
36	Vicker
37	Kikärtor
38	Sojabönor (oljeväxt)
39	Sojabönor (foderväxt)
40	Oljelin
41	Spånadslin
42	Hampa
44	Stärkelsepotatis (utan kontrakt)
45	Matpotatis
46	Stärkelsepotatis
47	Socketbetor
48	Foderbetor
49	Ej godkänd slåtter- och betesvall på åker (uppfyller inte definitionen för vall)
50	Slåtter och betesvall på åker
51	Slåtter- och betesvall på åker (inte stödberättigande i miljöersättning för vallodling)
52	Betesmark (ej åker)
53	Slåtteräng (ej åker)
54	Skogsbete
55	Fäbodbeta som inte ger rätt till gårdsstöd
56	Alvarbeta (Öland, Gotland)
57	Slåttervall på åker (kontrakt med vallfodertork)
58	Frövall (ettårig)
59	Frövall (flerårig)
60	Träda
61	Fäbodbeta som ger rätt till gårdsstöd
62	Viltbeta
63	Rörflen (kontraktsbundet)
64	Rörflen (övrigt)
65	Salix
67	Poppel
68	Hybridasp
69	Mångfaldsträda
70	Jordgubbsodling
71	Övrig bärodling
72	Fruktodling
73	Trädgårdsväxter
74	Grönsaksodling (köksväxter)
75-77	Skyddszon (i miljöersättning för skyddszon)
78	Plantskolor med odling av permanenta grödor
79	Kryddväxter och utsäde grönsaker
80	Grönfoder
81	Gröngödsling
82	Våtmark
83	Julgransodling
84	Skogsplantering på åker
85	Trädgårdsoodling (ej köksväxter, frukt eller bär)
86	Ej stödberättigande gröda (endast ekologiska produktionsformer)
87	Annan stödberättigande gröda (endast ekologiska produktionsformer)
88	Outnyttjad åkermark
89	Outnyttjad betesmark
91	Gröda saknas åkermark
92	Ej godkänd gröda betesmark
93	Ej jordbruksmark
94	Översvämmad areal
95	Betesmark och slåtteräng under restaurering (inom "utvald miljö")
96	Mosaikbetesmarker och andra gräsfattiga marker (inom "utvald miljö")
97	Betesmark som ej berättigar till gårdsstöd
98	Slåtteräng som ej berättigar till gårdsstöd